

Лошо пъщо е да ся помъстя въкой отъ началата си когато съ правы.

МАКЕДОНИЯ излъзва за сега веднож на недълж-тък въ скъбож. — Цяла приплата за годиш 4 бълни медесидета за въ Цариград, а петъ за по вън на вслакадъ — за шестъ мъседца $2\frac{1}{2}$ за въ Цариград и за по вън на вслакадъ 3. — За три мъседца $1\frac{1}{2}$ бъло медесиде за вслакадъ.

Писма не освободени отъ пощенск плата и парижчани не съдружени съ приплата не съ приемат.

ИМАЛИ ПРИЧИНЫ ЗА ВОЙНА?

Не тръба да търсимъ отговорът на този въпросъ въ фантазий на повиниците, но въ самото положение издирвано въ истината и въ логичността на фактът.

Въ единъ скорошень членъ, Г. Де Жирарденъ заключаваше тъй: "Ще ли има война? Хората казватъ: не! Извещата казватъ: да!" Съвсъмъ противното на това е истината. Хората съ, фабриканти съ на инициативи съ, икони икусни въстаници да подбудятъ удивлението на читателите съ съ, които казватъ: да! Но за единъ благоразуменъ и безпристрастенъ умъ, извещата съ които казватъ: не!

Гдъ съ отистинъ, и кои съ причините които избрътателите на сплитанятия означаватъ за случайността на войната? Има четири:

Земелното разширение на Прусия; Шлезвигскиятъ въпросъ; Независимостта на Южна Германия. Въсточните работи.

На утрешниятъ денъ следъ бойта при Садовъ, въ минутата въ които Прусия съ присъединява право или косвено, сичкътъ държави на съверните Майнъ, промъняваха корепно европейското равновесие, войната бъше възможна, и Г. Руе извѣсти патріотическите обезпокоенія отъ които императорското правителство съ смути че тъзи събития били толкова бързи и толкова непредвидени. Но днесъ, новото състояние на работите направено отъ побъдътъ на Прусия е едно свършено дѣло, и което Франция и Европа съ прели подиръ като съ убедихъ че отистинъ не бъше заплащателно че интересътъ не за честътъ на никој големъ народностъ. Съверниятъ съюзъ, въ границита които парижкиятъ трактъ начърта, е припознатъ отъ всичките сили, и тѣхните посланици ги прѣставляватъ предъ новата съюзинъ сълж. Франция, особено, чрезъ високото посрѣдничество на владѣтелъ съ като прѣдътъ условието на трактата за миръ между Прусия и Австрої, прѣварително удобри промънената които той докара въ политическите организации на Германия. Дѣлата на канцеларията й, отъ това време насамъ съ посвятили много съжътъ съзволеніето ѝ. Неслѣдственостъ е да протестирува човекъ днесъ и да действува срѣщо този фактъ които е ставъ вече общо право на Европа.

Прусия, отъ свої странъ, далътъ отъ да съ остави да съ уваже въ упоявянето на инициативъ въстържествуванія, показва съ умѣрена и праведна. Ний можемъ да подтвердимъ че сношението между Парижъ и Берлинъ, една минута посплетени отъ Люксембургъ случъкъ, останахъ, отъ тогава насамъ, толкова за доволителни колкото е възможно да съ зема.

Колкото за шлезвигскиятъ въпросъ, на върно, не е отъ тамъ отъ гдѣто ще изгъзе единъ бой между големите сили.

Често съ казваше че сношението съ прѣжната между берлинскиятъ и копенгагенскиятъ дворъ. Но и това не бъше истина; тъ съ продължавахъ въ условието които позволявалъ да съ надѣвамъ за едно близко рѣшеніе. Нищо не доказава че Прусия има намѣреніе да избѣгне задълженіето които тя е зела чрезъ 5-ти членъ на пражкиятъ трактъ (*), и да

МАКЕДОНИЯ

ВЪСТНИКЪ ЗА НАРОДА

Каждосто прѣгърка на талеътъ до тъкъ дръжъ тоу, ѩтъ етъ дръжъ.

откаже да даде право на това което можатъ да иматъ законно, исканието на Даній.

Въ всякой случай, вънъ отъ сѫмѣніе е, че пито Франция, нито Англия, пито даже Австрої съ съмѣни въ тъзи споразумѣнія. Данія както и Прусия не съги повикали да земятъ участіе въ тъзи разискванія, и ний не мыслимъ че тъжелатъ да съмѣсятъ въ тъзи работи; работата става исклучително между правителствата които съ интересуватъ; въроятно е че работата не ще закъсне да съ свърши съ удовлетвореніе на единъ и на другътъ силъ.

Бѫдѫщността на Южна Германия бъше безъ сумѣніе такъже едно прѣдзаниеніе за французските политики. Ако Прусия бъше прѣкраила Майнъ, еко, незадоволна отъ съюзътъ си трактатъ съ Баварія и Вюртенбергъ, искаше да ги съде или да ги направи второстъпни, както и направи това за Хановъ и за Саксония, тъ щеше да направи дася породи единъ важенъ случъкъ. Но опасността въ това отношение, ако е искакъ съществува, съ отдалъчи. Избирателната въ земелнътъ Парламентъ високо провъзгласи духътъ на независимостта и на противостоянието които въодушевява населеніето на Южна Германия. Прусия е спрѣна върхъ майнските брѣгове както чрезъ силъ на трактата и чрезъ южните патріотизъмъ.

Освѣти това, ти има много други работи да прави за да съ организува и съедини Съверниятъ Конфедераций, и тръбба да съ отаде право на тъзи отлични правителствени маже, които цѣли съ посвѣщаватъ на това трудно дѣло, като отвращатъ политиците си и покърѣдятъ си отъ всяко ново земелно разширеніе.

Имало е прочее умирение и явно улучшение въ положението, отъ странъ на Германия. Прочее миръ между Германия и Франция е мрътъ въ Въстокъ.

Въненіето на христіенските населенія въ Турций е, за иаки будни честолюбия, едно неотмѣнно обстоятелство за казус бelli (причина за войнъ); но отъ севастополските напомняни насамъ, ищо важно за страхуваніе ако централна Европа стане мирно. Не е отколът когато единъ неопредѣленъ надѣждъ да може да съ завърши Германия и да съ повдигнатъ христіенитетъ въ оттоманските империи, подструващъ искакъ завладѣтелни честолюбия; но надзорателството и търпостъ на западните сили распърснаха това намѣреніе едва ли зачнато.

Извѣстивахъ че Румунія ще провъзгласи независимостъ-тъ си; че Русия щъла да съ памъси съ огромни въоръжени сили;

че Въсточните въпросъ щъль да съ

породи изпово съ всичките си угроженія.

Нищо отъ тъзи прѣдсказвания не съ съди до сега, и ний можемъ да кажемъ

съ увѣренно че ищо, нито върхъ дунавските брѣгове, нито върхъ прутските брѣгове, ищо опасностъ които да можи

да обезпокоя Европа.

Военнополубътъ слухове, отъ които съ плашътъ отъ време на време, не съ доказватъ чрезъ никой серозенъ фактъ; бѣспричастното распытаніе на положението доказва имъ лъжливостъ-тъ; приятелските сношениета и мѣдростта на сили съ ги опровергаватъ. Като напомнявамъ умирителни заявени, ний не съ въодушевявани отъ единъ прѣувѣдиченъ оптимизъ (удобрителностъ). Европа толкова силно поклатена отъ приключението

Подписка-та на спомоществованіята става въ Цариград при Редактора и издателя на **МАКЕДОНИЯ** П. Р. Славянкова при Одиг-Капиј H-668. Статии и писма за общеполезни работи помъстяватъ ся безъ платъ, а за частни извѣстия плаща ся по 2 гр. редѣтъ, а кога съ повтори по гроша.

Подписка на спомоществованія ставатъ и при опредѣшть по възможности, които и отговарятъ за въстникъ.

бъдѣтъ това което по право имъ принадлежи. Борбата начихъ и слѣдува упорно: но и сега пакъ Славянътъ не съ още рѣшишъ да измѣзътъ отъ охранителното си положение. Истинъ е че Славянътъ въ Австрої и въ Турско искатъ въспридобъваніето на отколънитъ си права, но въ сѫщото време прогласяватъ, че желайтъ цѣлостъ-тъ на тъзи дѣвѣ държави. Но колкото повече съ продължава тая борба, толкозъ по-ясно Славянътъ разбира че немогътъ да сполучатъ цѣлъ-тъ си като оставатъ уединени, и все повече и повече съ убѣждаватъ за нуждата на взаимно споразумѣніе и подкрепяне.

Това споразумѣніе и взаимно подкрепяне въдъхнува страхъ на чуждътъ, и иската правителства привлечатъ вниманието на всичкъ Европа като ѹ заплашватъ съ ужасътъ съдѣствія на панславизъмъ. Западна Европа трепери просто като чува произнасящъ рѣчъ-тъ панславизъмъ. Върва съмъ що казуватъ тъзи които углѣтвяватъ Славянътъ и прими тѣхътъ вищени. Сега Западъ никога не ся е погрижилъ да испита тойзи въпросъ, който го толкозъ интересува. Доста бѣ да испита пътешъ расположението на Славянътъ въ Австрої и Турско, за да ся убѣди, че тѣ не ищатъ нищо друго освенъ обезбѣденіето тоестъ оздравенето на историческата си личностъ. Но Западъ не ищо пиши да види, не ищо иницира да чуе и сподѣля идентъ на тъзи които углѣтвяватъ Славенътъ. Това състояніе ще трае до ѹто най-послѣ западна Европа какъ на тъзи които иерачътъ да припознаятъ никое право на Славянътъ: "Искате да и ви заплашите съ панславизъмъ, който прѣдизвикахте вы съ егоизъмъ си и неправдътъ си. Задоволете праведнотъ желания на Славенътъ и въдата на панславизма ще изчезне отъ самосебе си." Русия не ви ли казва и ти съмъто, не ви ли доказа че никакъ не желаетъ развитието на панславизма? Прочетете руските вѣстници, прочетете руските дипломатически записи! Но ако не чуете тъзи съвѣты, Славенътъ нѣма да търпятъ вечно гиѣтъ, на който съ изложени днесъ."

ИСКУСТВО ДА СТАНЕ ЧЕЛОВЪКЪ БОГАТЪ

(Продължение отъ брой 21-и)

— Въ стъ се събрали тука на тъсъ ѹавиць липицата, гдѣто се продаватъ различни ищца. Въ гаричате тъзи нещо добри; по хубаво ѹ добре да се пазите да не бѫдатъ на некои за зло. Въ мислите че ѹа бѫдатъ ѹавти, може би ѹа паднатъ даљко отъ предностътъ си. Но ако тѣ не ви съ потрѣбни, то ѹе ги платите безъ съмѣніе и прескюпо. Рихардъ каза: "купи само чо то ти не трѣба, па пакъ короше се приниждишъ да продадешъ ѹо ти трѣба." — Маждиръ става маждиръ чрезъ загуби, ѹединъ безумникъ чрезъ своя собственни. Азъ познавамъ хора които гладуватъ и на своятъ си собствени дѣца прекратватъ хиѣбътъ за да съчуватъ нуждните пари за ѹеди, не нуждни хубави дрехи. Но свиата и кадифето (лица) гасятъ огньътъ въ кѫмѣтъ. До тамо ѹе дошло да измѣсторисанитъ по-троби съ повече отъ природнитъ. Чрезъ таквъ се подобни лудости бѫдатъ и отлични хора дойдохъ до просенъкъ гоїакъ и съ приниждени да молятъ за помошъ, на които попрѣди гладахъ съ гордостъ, по които съ прилагане и чуваніе дойдохъ до богатство и почетъ. По-добръ ѹе селянъ на поиз отколкото благородникъ на колена. Некой които се вайловече плаче, наследи ѹедно прилично богатство; но той забрави какъ ѹе дошълъ до туй и исчезе: сега ѹе денъ, ищо не ѹе да дойде никой пътъ. Единъ малъкъ расходъ въ ѹедно толкъ голъмо богатство не се зима въ видъ; но ако изъ ѹединъ чува съ гребемъ браши и отъ вънъ вътре не досинваме, то

(*) Петътъ членъ по пражкиятъ трактъ казава:

"И. В. австроїскътъ императоръ пущна съ по II в.

дете и земете на запъмъ. Грижи слѣдват за заемът. Куцилъ ли си юдно хубаво нѣщо въ къщата си, то ще купишъ още десетъ други за да бѫде сичко съгласно. По лесно ю да противостои човѣкъ на първите желания отъ колкото на другите послѣдни и сиромахътъ който маймунише лудо по богатътъ, сѫщо ю тъй за съмѣхъ както жабата, който се надуваше да стане голѣма като бикъ. Голѣмитъ ладинъ могатъ да се пускатъ на широко море; Малка ладка ще стои край обалката. — Какво безумие заради най-излишните нѣща да се задължаваме! Който се лепи за дѣлгове, той дава на другите право връхъ твоите свободи. Не можете ли да платите на уговореното време, васъ ще ви бѫде срамъ, когато ви срешии поверителътъ. Ще бѫдете въ страхъ, когато хортувате съ него и никъи оправдапия ще подносвате. Малко по малко ще изгубите вѣрностъ и повѣреніе, чувственинитъ срамъ ослабва и вий ще се обезчестите съ дебели лажи. Единъ праведенъ човѣкъ може секому да гледа свободно въ очитъ, задължава бѣдността, но граби само свѣтъ, независимостта и добродѣтельта. Извѣстно ю чи ю тешко ѹедна празна сакуля да стои права. Който мисли секой путь на това, да купи щото му се допада той забравя лесно плащането; но поверителитъ имать ѹедно по-добро поминъе отъ алжиниците и никой не гледа въ календаретъ съ по-голѣмо прилежание отъ тѣхъ поверилиелътъ. Срокътъ за исплащане дохожда секой путь рано на алжиницътъ. За туй чувайте си свободата и независимостта. Бѫдете работни и вѣриши. Но може би чи сте направо сега въ обстоителствата дѣто можете да се задоволите като си купите огуръ щото желаете; но турнете нѣщичко радостно на странка за старостъ и нужбени случаи; защото слѣнцето, което грѣе на обѣдъ не грѣе цѣлъ денъ. Заслугата може малко да трае и да бѫди неизвестна; но расходитъ сж извѣстии и траятъ лори сте живи. По лесно ю да се съзидатъ два димника (оджака) отколкото да се дръжи ѹедни топълъ. По весели отивайте безъ вечеरъ въ постилката, но да ставате съ дѣлгове. Нечалете колкото можете и дръште счетъ, какво сте спечалили: това ю истинитъ камекъ на вѣдрите. — Тѣй, моя прѣатели, гласятъ полученитя на искусството и мѫдростта. Разбира се чи искусството ю ѹедна знаменита школа, но тя ю ѹедничка, въ коѧто лудитъ нѣщо научватъ. „

Тъй заключи Отецъ Аврамъ свойтъ говоръ. Човѣцтвъ го слушахъ съ прилежаніе и одобрихъ неговитѣ мѣдри поученія. Но кога започна продаваніето — най повечето купихъ безъ паметъ и разсаждаванье.

Венесаминъ Франклинъ родилъ се ю въ градъ Бостонъ въ Америка на 1706 год. Януар. 17 ти. Испърво помагаше той на сиромашните си родители, които правеха свещи и сапуна, па на тъкъ работаха тръбваше и Франклинъ да се отаде. Въ юдинадесетата си година четеше вече той дълго съ юдинъ такавъ видъ, дълго спичките си пари, които доби, даде та си на-купува полезни книги. Но той не четеше да му мине връмъ, но да си нахрани духътъ съ знания и да си образува разумътъ и сърцето. Когато става на 12 годинъ, научи при брата си изкуството на книгопечатанието, въ 17-та година отиде у Филаделфий, работи тамо при юдинъ книгопечетачъ, прочита поучни книги, упражнява се въ писмени съчинения и образува се юднакво за- юдинъ уменъ, про- никналътъ мажъ. Въ половина на миниатийъ въ къ изнамъри громовийтъ одводъ. При съ- гражданетъ си получи юдинъ такавъ почетъ п юдно таково уважение, щото съ го нѣколко пъти провождали въ Англия и Швейцария по- ради важни дражавни работи. Той умръ на 1790 лѣто Априлъ 17. Неговитъ списания съ- държаватъ юдно таково благо за мѫдростътъ въ животъ, щото отистина надлежатъ при най-отличните отъ тоя родъ. Нарочио съ ху- бави и изрѣдни поученіята на юдиний Ри- хардъ, щото заслужватъ да се знаѣтъ въвъ секоикъ фамилий. Това щото се обнародва ю пай-важното отъ тѣхъ.

Н. Пръвановъ.

Пловдивъ, 22 Мартъ 1868

Господине Редакторе на В. Македонија.

Впечатленіето, косто ми направи прочитаніето на Статистикътъ којкто срѣщахъ въ послѣдни листъ на Неологось, диктувани слѣдующия отговоръ на гръцки и когото предпринимамъ отъ убѣжданіе на правдътъ и на истиннѣтъ, а не на своите способности на съчиненіе. Писалъ съмъ гръцки съ цѣль да мя разумѣе по лѣсно и Неологость и онъя отъ нашътъ Българи които въспитаны на гръцкий до толко съ прихласнати на този языъ щото напушкатъ свої, и гы виждамъ катадиѣво да прочитатъ гръцки вѣстници и да ся занимаватъ съ толко присърдце съ гръцкыти интересы. Азъ желая да разумѣять тѣзи лаппи-мухи, че доста е трудътъ що подлагаме за да научиме този или други языъ не ся изискува да приносиме за откупъ и щото имаме на драго, на священно Народностътъ си.

Съ убѣждение че ще имате снисходительность да вмѣстите въ почитаемыйтъ ви листъ и моя трудецъ, оставамъ съ дѣлжимътъ почетъ иуваженіе
Ръководителъ П. И. К.

Вашъ Г. Н. Консуловъ

ληνών δημοσιογράφων, δος κατεξέχουσαν τὸ ποταπόν ἔργον τοῦ νχ ἐνδιατρψώσι εἰς τὰ πράγματα τῶν Βουλγάρων, ὡς θέλουμεν εἴτε, οὐχ ἡττον εὑρίσκω αὐτὴν καὶ πολλαχοῦ Ἐπιφλεύνην αὐτῷ δε ἡ μνηθεῖσα φίλοφροτύη τοῦ Νεολόγου μοι χορηγοῖς τὸ θάρρος; νὰ κάμω παρτηρήσεις τινας, αἵτινες μολονότι δὲ, ἀκιλούθουσαι εἰν τάξει τὸ θέμα, διότι γράφων δεν τὸ ἔχω υπό ὄψιν, οὐχ ἡττον δὲν απομακρύνονται οὔτε τοῦ θέματος οὔτε τῆς ἀληθείας.

Σύμφωνι μετά του Νεολόγου, δις δὲν υπάρχει ακριβής καὶ ἀξιόπιστος στατική περὶ τῶν διεφόρων ιθ.ῶν, τὰ ὄπεις κατοικοῦσι τὴν κοινὴν πατέριδα· ἐν Ἑλλείψις δὲ τοιαύτης δύναται τις κατ' ἀρέσκειν νὰ προτάσσῃ ἡντινα εὑρίσκη εὐνουστέρων πρὸς τὰς ἀξιώσεις του. Διὰ τοῦτο καὶ ἁγών αφίνων τοὺς αριστους ἀριθμούς, θέλω καὶ μει εὔχερη καὶ ἀπλῆν σύγκρισιν ἐπὶ τοῦ σχετικοῦ οἰκισμοῦ τῶν χωρῶν εἰς ἃς ἀπειτῶνται τὰ δύο στοιχεῖα τὸ Ἐλληνικὸν καὶ τὸ Βουλγαρικὸν. Καὶ προκειμένου λόγου περὶ τῆς κυρίας λεγομένης Βουλγαρίας, δὲ ἐλάχιστος ἀριθμὸς τῶν γραικῶν, οἵτινες ἐμπορεῖς χάριν παροικοῦσιν ἐις τινὰς τῶν ἐμπορικῶν οὖτῆς πόλεων, οὐδόλως δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν. Αν δικαίως τολμητίας τις ἔχει ἀξιώσεις ἐναντίκες, ἀν δὲ Ἐλλην ἔχῃ τὸ ἔχειρετικὸν δικαίωμα νὰ ἐπιθέτῃ τὴν σφραγίδα τῆς ἰθνικότητός του ὅπου ὁ μαχικὸς αὐτοῦ ποὺς πατήσῃ, τότε τῇ ἀλιθείᾳ εἶναι ὅλως ἐνδικίον τοῦ τολμητίου νὰ φιλονεικῇ περὶ χώρας, ητοις ὅλιγον μὲν ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ὅμιγίστην δὲ ἐν τῇ ιστορίᾳ, κατὰ τὴν ιστορίην τοῦ Νεολόγου περὶ οὐκοῦν, σημειώνει τὸ Λοιδόνον, Μισσολία καὶ τόσαι ἄλλαι περίδοξοι πόλεις, ὅπου ἡ κερδοσκοπία τὸν φέρει, σεβόμεναι τὸ προνύμιον αὐτοῦ θά κλίνουσι ταπεινῶς τὸ μέτωπον διὰ νὰ δεχθῶσι τὸν τόπον τῆς σφραγίδος. Ο Νεολόγος δὲν συμμεριζεται τὴν προπέτειν ταύτην. Ἰδού πως αὐτὸς ἔνηγε τὴν ἀπουσίαν τῶν Βουλγάρων ἐκ τῶν πόλεων καὶ αὐτῆς τῆς κυρίας λεγομένης Βουλγαρίας, καὶ τὸ νοίκισμὸν αὐτῶν ὑπὸ γραικῶν. Οι Βουλγαροὶ λέγει οὗτος, μὴ δυνάμενοι ἔνεκα τῶν ἀγροτικῶν ἔξιών των νὰ ἴσοιςισιθῶσι μὲ τὸν ἀστικὸν τῶν πόλεων έτον, ἀπέρευγον αὐτὰς πάντοτε, κατήκησαν δὲ αὐτὰς καὶ κατοικοῦσιν οἱ γραικοὶ, ὡς μᾶλλον ἐπιδέξοι περὶ τὴν πολιτείαν καὶ τὸ ἐμπόριον ὡς περάδειγμα δὲ φέρει τὰς πόλεις Βάρναν Ρουχζούκι καὶ Σορίχν; Η πλο-τὴν ἀναγένεσιν τῶν ἀποικιών την λέγει το-

κὴ τῶν λόγων εἶναι ἐπιτυχεῖστά την καὶ λίγην πε-
στικὴ ἀλλ' ἡ ἐκλογὴ τοῦ παραδείγματος ὅλως ἀ-
νεπιτυχής. Περὶ τῶν πόλεων τούτων ὁ Νεολόγος
φέυδεται μὲν τόσον θάρρος, ως ἂν ὅμιλει περὶ τοῦ
Οὐρανίου Κράτους καὶ οὐχὶ περὶ πόλεων, τὰς ὁ-
ποίας καθ' ἑκάστην ἐπισκέπτονται, διχὶ οἱ Προ-
μηθεῖς οἱ τὴν πολυτέλειν τῆς Κίνας τῷ Βυ-
ζαντίῳ μεταδόντες, ἀλλ' ἄνθρωποι πάσης τάξε-
ως καὶ πάσης ἔθνειά τος, ἄνθρωποι εἰτινες δὲν
περιμένουσιν ἀπὸ τὸν Νεολόγον νὰ μάθωσι ποια
τὰ κατοικοῦντα ταῖς πόλεις ταύτας εἴηνται. Καὶ
ταῦτα μὲν περὶ τῆς κυρίας λεγομένης Βουλγαρί-
ας, περὶ Θράσης δὲ καὶ Μακεδονίας γράφων δ
Νεολόγος παίσταται δῆλος; φιλοφροσύνη διότι ἔχει
τὴν καλὴν διάθεσιν διάτησται εἰς ταῖς χώραις ταύταις
δημιουργεῖσθαι τὴν Βουλγαρίαν, οἱ ἐν συνειδήσει καὶ
οὐχὶ διδαχηκόμενοι ὄμολογούντες τὴν ἔθνειά την
αὐτῶν εἶναι θούλγαροι γνήσιοι, καὶ οὐχὶ "Βλλη-
νες θουλγαρόρονοι" ως συνήθως ἐθεωροῦντο καὶ ἐ-
λέγοντο ὑπὸ τῶν συναδέλφων του. 'Ο Νεολόγος
καινοτομῶν μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων τῶν γραψάντων
περὶ Βουλγάρων, τολμᾶς νὰ ἔγκατταλψῃ τὸ σκε-
πτικὸν σύστημα ενῷ ἐθεμελιοῦντο δῆλα ἐκείνων
αἱ φιλολογικαὶ μεταρροπολεστίχει καὶ νὰ ποοεῖ
ὅλιγον πρὸς τὰ πράγματα. Κτὰ τοῦτο ὁ Νεο-
λόγος γεννίσις θυσιάζει πελαΐας ἀξώσεις ἀλλὰ
τί χρειάζεται πολλὰ περισσεύτερα γεννικούτες καὶ
διὰ νὰ φαύσῃ ἀνευ δισταχμοῦ, ἀνευ δειλίας, τὴν
ἀλήθειαν. Δὲν ἔχω, ως εἴπον εἰς χειρας τὴν στα-
τιστικὴν του διεῖ νὰ διστριχίζεται περὶ Θρά-
σης καὶ Μακεδονίας εἶναι νομίζω ως ἔγγιστα
τοῦτο. Δὲν θέλω διστριχίζει περὶ Θρά-
σης καὶ Μακεδονίας εἶναι νομίζω ως ἔγγιστα

τιστήκην του Νεολόγου. Αρχεῖ να λαβω μπ οψιν
τὸ ἔξ αὐτῆς ἐξαγόριενον συμπέρχομα αὐτοῦ ἔχον
ῶδες πως. Ἐπειδὴ ή Κων-λις ήτις ἀποτελεῖ τὸ
ἡμισυ τῆς Θράκης δὲν κατοικίται ὑπὸ Βουλγά-
ρων, τὰ δὲ παράλικα ἄμμοφοτέρων τῶν χωρῶν ὡς

τον νομίζω νὰ ὄνομάσω τὰς ἐπερχίκες τὰς πόλεις καὶ τὰ πολίχηνα αὐτῶν· διότι γράφω περὶ πραγμάτων πεσιγνώτων περὶ τῶν μερῶν ἐν οἷς ζῷμεν, καὶ περὶ τῶν ὅποιών δὲν δύναται τις νὰ φιλονεικῇ χωρὶς νὰ ἔναι πλέον ἡ σκεπτικός· Ἀς λοιπὸν ληφθῆ τὸ ἕλιστ τῶν χριστιανῶν κατοίκων τῆς Ἡπείρου καὶ Θεσσαλίας μετά τινων περιφών τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης καὶ ἀς παρεχθῆτη πρὸς τὸ σώμα τῆς Θράκης Μακεδονίας καὶ Βουλγαρίας, τὸ ὅποιον ὡς ἐρρέθη, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἑθνῶν, ἀποτελεῖ τὸ Βουλγαρικὸν στοιχεῖον, καὶ θέλει, φανῆ διτὶ τὸ στοιχεῖον τοῦτο καὶ τοι οὐσιαδῶς ἐπιρρέοθεν ὑπὸ τῶν χωνευτηρίων τοῦ Βορᾶ καὶ τοῦ νότου εἶναι πολυπλοθέτερον. Τῷ ὅντι τὰ χωνευτήρια ταῦτα δὲν ὑπῆρχαν ἔνευ ἀποτελέσματος καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει τὴν δύναμιν τοῦ συγχωνευτικοῦ συστήματος· ἀλλὰ καὶ ἡ μετὰ πολυυχρονιστέσιν ἐμφανισθεῖσα ὑπερέξη ήμων ὡς ἔθνους ζητοῦντος ὑπὸ τὴν πατρικὴν προτεκτίσαν τοῦ τριτεβάστου ἡμῶν ἀνάκτορος, τὴν ἀπόδοσιν τῶν διοικών ἀφαιρεθέντων ἡμῶν δικαιωμάτων καταδεικνύει τρανῶς τὴν ἀντίδρασιν τῆς προνοητικῆς φύσεως, κηδομένης περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν ἐλαχίστων ἀτόμων ὡς καὶ τῶν ἑθνῶν. Φείδομαι ἀληθῶς τοῦ χρόνου τὸν ὅποιον κατέτριψα εἰς τὸν στατιστικὸν τοῦτον παραλλαγισμὸν διότι δὲν μάς ἐνδιαφέρει πολὺ ἄλλως τε καὶ δὲν ενīξι ἔργον μου· ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔννοησῃ ὁ Νεολόγος διτὶ ἡ στατιστικὴ του εἶναι ἀτοπος· διότι ἀν προτίθεται δι' αὐτῆς νὰ διδάξῃ εἰς ήματς πράγματα ἄγνωστα εἶναι ἀνωφελῆς ὁ κόπος ἐπειδὴ ήμεις μ' ὅλην τὴν ἀμάθειάν μας δὲν ἡτοροῦμεν νὰ διγοῦμεν πράγματα ἐν οἷς ζῷμεν καὶ τὰ ὅποια εὑρίσκονται εἰς ἀμεσον ἐπερφήν μὲ τὴν ὑπάρξιν ἡμῶν ὡς ἔθνους· ἀν δὲ γράφῃ δι' αὐθρώπους ἐκτὸς τοῦ κράτους ζῶντων διὰ νὰ φωτίσῃ τὴν Βυζάντην π. χ. τοῦτο θὰ ἥτο ήξεκύρω καὶ ἐγὼ τί· . . γελοῖσον ἵσως· διότι ἔξ αὐτῆς ἐρανίζεται τὴν στατιστικὴν του. "Ο τι χρήζει προσοχῆς εἶναι, διτὶ ὁ Νεολόγος ἀποδίδων τὴν θεσιν τῶν γραικῶν πρὸς τοὺς Βουλγάρους, τὴν ὅποιαν οὔτοι θεωροῦνται καταθλιπτικὴν, εἰς τὴν ηθικὴν ἐπιρρόητην τῶν μὲν ἐπὶ τῶν δε ὡς πολιτῶν πρὸς χωρικούς; ἐπιφωνεῖ πέρις τε λοιπὸν τὰ πανταχόθεν ἐκ-τοξευόμενα βέλον; καὶ ἄλλα παραπλήσια. Σὲν ἀπόρρῳ διὰ τὰ ἐπιφωνήματα· διότι τεῦτα εἶναι τώρα ἐκ-τὸς τοῦ συρμοῦ εἶναι οὐληρὸς μόνον πάταγος. "Ας ἔλθωμεν εἰς τὰς παρέπινα μας. Διδ τὰ ἐπιγνωμενά αὐτὰ εἶγια

παρχεινα μας δια να επιγηγνωμεν αυτα ειναι
αναγκη να αναβασινωμεν εις ουψηλας θεωριας Εν
ω εχωμεν τοσας προσφρατους και καθημερινας α-
ποδειξεις ; δεν ιρραδιονυργουν χθες, δεν ραδιοιρ-
γωτι σημερον πολλαχοι οι πρακτορες της; εκλη-
σιας, κατα πιστης τασεως των Βουλγαρων προς
την θενικην αναπτυξιν των ; δεν κινουσι παντα
λιθον δια να ματαιωσωσι τας δικαισιας ευχαριστης
αναφορικως του εκλησιαστικου ζητηματος, δια
να διεπωσιν αυτοις αποκλειστικως τα πραγματ-
της εκκλησιας ουχι ως λεγει δ Νεολογος βι-
μουλκούντες αλλα βινουλκούντες ημας ; — ‘Η
θεσις του Ελληνικου στοιχείου προς το Βουλ-
γαρικόν δεν είναι όπως δ Νεολόγος την πλάτ-
τει ή τον βιμουλκούντος προς τον βιμουλκού-
μενον. ’ Η θεσις συντη είναι υπό την έποφεν του
πληθυσμου και υφ' ολας τας έποφεις ή του κε-
λυφους προς τη επωτερικόν του καρπού, διαφό-
ρου ειδους όμφωτέρων. Δια της συλλήσεως του ει-
ρωτέρου πράγματος — της ελευθέριας ασκήσιως
της γλώσσης και της θρησκείας του — γυμνω-
θεις δ Βουλγαρικός πυρροήν έν-τος του Ελληνικου
κελύφους ενεβληθη δια δε της έγχυσεως των
χυμων της Ελληνικης πατιδείξης και γλώσσης
εξήτουν να σηγολήσωσι και μετουσιώσωτιν
αυτὸν : αλλ' αι περιστάσεις δεν υπηκόαν μέχρι¹
τέλους ευνοϊκας. ’Η επιρροή της ολεθριας αγω-
γης ου μας εδωκαν οι αξιοι της αποστολης των
παταρες βαθμηδὸν εκλειπει ώς παραδείγματα δε
μόνον διδακτικά μέν δι' ημας, ινανά δε να φι-
μώσωσι των υπούλων οδελφων μας τα στώματα
δταν θέλωσι να μας εκφράσωσι στοργήν ; σώ-
ζωνται μεταξὺ ήμων μόνον μαθητάρια τινα δο-
κησίσοφα και έμπορίσκοι κοιμόφονος ; σεμνηνόμε-
νοι έπι εύγενεια και πολιτισμού, τα δποικι χρε-
ωστούσι, λέγουσι εις ; τα Ελληνικα, τα όποια έ-
μιθον να φιττακεύωσι, σκύζεια τα δποια πχ-
ραχωρούνται ώς τρφη έκ τους λιμάττον τας.

ἴναι διόλου ἀνυπόστατα, διὰ τὸ πάνυσθεν
κύττα δὲν ισχύουσι οὔτε αἱ διαβολαὶ οὔτε τῶν
ταιρεκάκων αἱ φαδίουργίαι αἱ ὅποιαι ζητοῦσι
ἢ φέρωσι δι' ἔπι βούλων μέσων εἰς τὸ θύνος
καὶ τὸν κομματισμὸν καὶ τὴν νάρκωσιν τοῦ ἐ-
νικοῦ πνεύματος. Πρέπει πλέον γὰρ ἀναγνωρίσω-
ντες ἐν ήμεν ἔθνος ἔχον πᾶν τὴν συναλοθησιν τῆς
λέξιοπρεπείας καὶ τῶν νομίμων δικαίων του, καὶ
ἀποχαιρετῶντες τὰ ἀποτελή ὄντερχ νὰ ρύθμισωσι
τὰς διαθέσεις καὶ τὰς ἐνεργείας των συμφώνω-
με τὴν εὐημερίαν καὶ ήσυχιεν τῆς κοινῆς πα-
τρίδος. Τότε μόνον θὰ κατασταθῇ ἐφικτὴ ἡλύ-
σις τοῦ ἑκατηνοτεικοῦ ζητήματος τὸ διοίον ε-
νεκα τῶν διηγεκῶν παραπόνων καὶ ἀντεργοιῶν
κατέστη καὶ εἰς τὴν Σ. Κυβέρνησιν ἀφόρητον,
καὶ δι' ἡμᾶς θὰ ξινοίαν ὀχληρὸν ἀνευ τῆς δε-
δοκιμασμένης ὑπομονῆς μας καὶ τῆς πλήρους ἀφο-
σιώσεως εἰς τὴν πατρικὴν μέρμναν καὶ εὐδοκίαν
τοῦ φιλολάδου ἡμῶν πατρὸς καὶ ἀνακτος.

Κων-λις τὴν 15 Ἀπριλίου 1868
Φίλτατέ μοι Στάντζο.

έρωτᾶς ἃν δύπάρχη διμοιότης τις τοῦ ανδίᾳ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος οὐ ἡμετέρου, καὶ ἐν τῇ καταφάσει τὰ πόσον ἡ ὁμοιότης αὕτη δύνα-
ἡμᾶς τοὺς ὄρθοδόξους, Βουλγά-
ε καὶ Γραικούς, νὰ ἔχῃ πρακτικὴν
αὐ. Ἀμφότερα ταῦτα δὶ’ ἐμὲ εἶναι
παρόντος δύσκολα διότι μέχρι
δὲν ἔδωκα τὴν προσήκουσαν προσο-
ἱ ζητήματος ἐκκλησιαστικοῦ μὲν,
ένου δὶ’ ἡμᾶς τοὺς Βουλγάρους,
ἐνδιαφέροντος ἐκ τοῦ πλησίον τὴν
ζον κοινότητα ἡμῶν, πολὺ δὲ ὀλι-
ν ἀκόμη νὰ κάμω καὶ σύγκρισιν
ύτου μετὰ τοῦ ἡμετέρου, καὶ ταύ-
της ἐπιθυμεῖς, ὑπ’ ὄψιν πρακτικὴν. Μο-
α, ἐπειδὴ τὸ ἐπιθυμεῖς πολὺ, ίδού
καὶ περὶ αὐτοῦ νὰ σοὶ γράψω ἐπὶ
ιρόντος.

Θεωρῶ, Φιλτατέ μοι, ὅτι ἡ ὁμοιότης
ὑφίσταται, ἀλλ' ἐν μέρει. Ἀμφιβάλλω δὲ
ἄν ἡ μερικὴ αὐτῇ ὁμοιότης ἡμπορῆ νὰ
ἔχῃ παρ' ἡμῖν καὶ πρακτικὴν τι αὐθέ-
λειαν· διότι κατὰ δυστυχίαν δὲν εὑρ σκω
μήτ' ἐν τῷ Γραικικῷ Κληρικῷ σώματι,
μήτ' ἐν αὐτῇ τῇ Γραικικῇ χοινότητι τὸν
Γλάστωνα, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα, ἐνώπιον
τοῦ ἡμετέρου ζητήματος ἀπαντεῖς καὶ οἱ
Πατριάρχαι καὶ αἱ Σύνοδοι καὶ τὰ Συμ-
βούλια αὐτοῦ καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ λογά-
δες τοῦ Γραικικοῦ ἔθνους ὑπάρχουσι συ-
τηριτικοὶ, εἰναι χωρὶς ἔξαιρεσιν Μαγγε-
στεριανοὶ, οἱ δὲ πρὸς τὸ θεαθῆναι μόνον
ὅλιγοι Στάνλεις εἰναι κατὰ βάθος Διορα-
έλεις, καὶ οὐδεμίαν ἀλλην προσπίθειαν μὲ
τὴν ἐπιδεικνυομένην αὐτῶν μετριότητα ἔ-
χουσι παρ' ἔκείνην τοῦ πᾶς νὰ καταστή-
σωσι προβληματικωτέραν τὴν λύσιν αὐτοῦ·
λέγε μοι λοιπὸν τώρα σὺ δ ὅρθοδοξος Ἰρ-
λανδὸς δσον καὶ ἄν θέλης ὅτι αἱ ἀρχαὶ
καὶ τὸ πνεῦμα τῆς δρθοδόξου ἡμῶν ἐκ-
κλησίας, οἱ Ἀποστολικοὶ κκνόνες, καὶ αὐ-
τὸ τὸ πνεῦμα καὶ αἱ τάσεις τοῦ παρόν-
τος αἰώνος παρέχουσι πολὺ μεγαλητέρας
εὐκολίας πρὸς τὴν ἐπίτευξιν μιᾶς ὥριστι-
κῆς λύσεως τοῦ ἡμετέρου ἐκκλησιαστικοῦ
ζητήματος, ἀξιοπρεποῦς δι' ἀμφότερα τὰ
εἰς αὐτὸ ἐνδικφερόμενα μέρη· ἡ λύσις του
ἐκκλησιαστικοῦ Ἰρλανδικοῦ θὰ ἐπέλθῃ πο-
λὺ ταχύτερον πρὶν ἡ ἡμεῖς ἰδωμεν τὴν
τοῦ ἡμετέρου διότι ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ πρα-
κτικὸν πνεῦμα τίθησι ὑπεράσπιο τῶν ύλι-
κῶν συμφερόντων τὴν δικαιοσύνην, καὶ ἥ-
δη, κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς πρωτεύουσῆς
αὐτῆς, ἡ κοινὴ γνώμη μετεβλήθῃ καὶ εἰς
τὰς ἐπαρχίας καὶ ὑπεχώρησεν εἰς τὸ πνεῦ-
μα τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς νομιμότητος,
καὶ κατατέλονται ταντακούμβαν αἵτε μεταί-

καὶ καταπιέζονται πάνταχούς εἰς οἵτε μετρίων
φρονεῖς καὶ οἱ σφόδρα συντηριτικοί, καίτοι
τὸ Ἰρλανδικὸν ζήτημα συνδέεται μετά το-
σούτων μεγάλων διλικῶν συμφερόντων, οὐ-
σιωδῶς ἐνδιαφερόντων τὴν Ἀγγλικανικὴν
ἐκκλησίαν καὶ τὸν Κλῆρον αὐτῆς. Ἐνώ
τὸ ἡμέτερον, ἀπηλλαγμένον ὃν πασῶν
τούτων τῶν δισκολιῶν καὶ περιπλοκῶν θέ-
λει θραδύνει πολὺ περισσότερον ἀκόμη
διότι τοῦτο παρέχει ἀλιας, αἴτινες εγ-
κενται μᾶλλον ἐν τῇ συγκεχυμένῃ ἴδεα,
ἥν πάντες ἡμεῖς ἔνγρένει ἐν τῇ Ἀγατολῇ
ἔχομεν περὶ τῆς δικαιοσύνης, περὶ τῆς ἐ-
θνικότητος καὶ περὶ τῶν δικαιωμάτων ἐν
γένει ἑνός τινος ἔθνισμοῦ, καὶ ἴδιως οἱ
Γραικοὶ οἱ περιορίζοντες τὰ φυσικὰ καὶ
ἡθικὰ αὐτῶν δικαιώματα ἐν τῇ θρησκείᾳ,
ἥ μᾶλλον ἐν τῷ κοινῷ χριστιανικῷ ἡμῶν
δόγματι, καὶ εἰς πᾶν θρησκευτικὸν ἥ ἐκ-
κλησιαστικὸν διάβημα ἐκπροσωποῦσι μὲ
τὴν Μεγ. Ἐκκλησίαν τὴν ἐθνικότητα αὐ-

διευκρινήση, ή δπως δήποτε νά χωρίσου την άγιότητα από τὸ υλικὸν καὶ φυσικὸν. Ήαρά ταῦτα δὲ ή παρ' ήμιν κοινὴ γνώμη εὰν ὑπάρχῃ τοῦτο, πιεζομένη ἀπὸ μίαν μεγάλην ἐλειψιν ἀρχῶν καὶ δικαιούσυνης ἀπέγει πιὸ λὺ ἀπὸ τοῦ νὰ θεωρῇ καὶ νὰ εὐρίσκῃ εἰν μιᾶ χωριστῆ καὶ κατ' ἔθνη διοικήσει τῆς κοινῆς ήμῶν ὁρθοδόξου Μεγ. ἐκκλησίας τὸ μεγαλεῖον τῆς μιᾶς, ἀγίας, καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας· καὶ καθὼς τὸ πάλαι εἰς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἀγόμενος ὑπὸ φιλοδοξίαν ἐπωφελήθη τὰς τότε καιρικὰς περιστάσεις, καὶ τὸ χείριστον, διημᾶς, τὴν ἀδουλίαν καὶ ἀπρονοησίαν του ήμετέρου Βουλγαρικοῦ Κλήρου, καὶ ἐπέτυχε νὰ καταστρέψῃ μίαν ἀδελφὴν ὁρθοδόξον ἐκκλησίαν, καὶ ν' ἀπογυμνώσῃ αὐτὴν ἀπὸ πάντων τῶν προνομίων, τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν κτημάτων αὐτῆς, αἱ διαφορῶν ἄν ἐκ τοῦ ἀδίκου τούτου σφετερισμοῦ ἡδικῆτο ὀλόκληρον ὁρθόδοξον ἔθνος, ἄν κατεπατῶντο ἡ ἱερότης τῶν Ἀποστολικῶν κανόνων καὶ τὰ δίκαια τῶν ὁρθοδόξων ἐκκλησιῶν καὶ τῶν θεσμῶν αὐτῶν (δ σκοπὸς καθαγιάζει τὰ μέσα) ἐφρόντισεν ἐν γωνίᾳ καὶ παραβύστῳ καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἀπάτην νὰ ἐνδύσῃ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ δι' ἐνὸς Αὐτοκρατορικοῦ Βερατίου δπως καλύψῃ τὴν μεγίστην παρανομίαν αὐτοῦ· οὕτω καὶ σῆμερον ἀφ' ἐνὸς μὲν διὰ τοῦ τετελεσμένου τούτου ἔργου ἀφ' ἐτέρου δὲ διὰ τινῶν παρεξηγήσεων τῶν ἱερῶν καὶ Συνοικῶν πράξεων καὶ κανόνων ὁ Γραικικὸς Κλῆρος ἀγωνίζεται να διατηρήσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῆς Μεγ. ἐκκλησίας αὐτοῦ τὴν μερίδα τοῦ λέοντος· Ἀλλὰ μὴ διὰ τοῦτο ἡμεῖς οἱ ὁρθόδοξοι Βούλγαροι γινόμεθα περισσότερον ὑπόχρεοι νὰ βλέπωμεν, ἐναντίον πασῆς δικαιούσυνης, ἐναντίον τῶν Ἀποστολικῶν κανόνων, τῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ πνεύματος τῶν θεσμῶν τῆς ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ὑποδέδουλωμένην τὴν Βουλγαρικὴν ήμῶν ὁρθόδοξον ἐκκλησίαν, τὰ Μοναστήρια τῶν πατέρων ημῶν καὶ τὰς χριστιανικὰς ημῶν κοινότητος ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινούπολει Γραικικῆς, καὶ δι' αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Γραικικοῦ στοιχείου; καὶ ν' ἀνεγχώμεθα τὰς τόσας παρανομίας καὶ τὰς ἀδιλιεστέρας συκοφαντίας τοῦ Γραικικοῦ Κλήρου ἐνεργουμένας ως ἐξ ὀρόματος τῆς μέχρι τοῦδε κοινῆς ημῶν λεγομένης Μεγάλης ἐκκλησίας;

Πᾶς Βούλγαρος, σεβόμενος ἑαυτὸν καὶ τὰς θρησκευτικὰς αὐτοῦ πεπισθήσεις, τι μῶν τὴν ὁρθόδοξον αὐτοῦ ἐκκλησίαν καὶ συναισθανόμενος τὴν ἀξίαν τῆς ἔθνικότητος αὐτοῦ δὲν ἥμπορει γ' ἀνέχεται μία τοσαύτην παρανομίαν τοῦ Γραικικοῦ Κλήρου, καὶ θέλει ζῆτει πάντοτε, εἰμὶ βέβαιος, τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ὑποδεδουλωμένης: Βουλγαρικῆς ἡμῶν ἐκκλησίας, ἢτα θά θέλη αὐτὴν τοιαύτην, σποίαν πᾶς ὁρθόδοξος χριστιανὸς δικαιοῦται παρὰ τῶν Ἀποστολικῶν κανόνων, καὶ ὅποιαν ἡμεῖς οἱ Βούλγαροι ως ἔθνος προσδοκῶμεν ν ἔχωμεν θέλομεν δηλαδὴ ἡμεῖς οἱ Βούλγαροι τὴν δὲ ἡμῶν αὐτῶν διοίκησιν τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιῶν καὶ τῶν χριστιανικῶν ἡμῶν κοινοτήτων, τῶν Μοναστηρίων τῶν πατέρων ἡμῶν, τῶν κτημάτων καὶ τῶν προσόδων αὐτῶν, τὴν χρῆσιν τῆς μητρικῆς καὶ προγονικῆς ἡμῶν γλώσσης ἐταῖς ἐκκλησίαις, τοῖς σχολείοις καὶ ἐν ταῖς κοινότησιν ἡμῶν.

Πάντα δὲ τρύπα τὰ κοινωνικὰ ζητήμοτ
ζθελον εἰσθαι πρὸ πολλοῦ χρόνου λέλυμ
μένα, ἐὰν ήμεῖς οἱ Βούλγαροι εὐθὺς ἐ^τ
ἀρχῆς δὲν ἐταλαντευώμεθα ἐπὶ τοσοῦτο
καὶ σὰν ηθέλαμεν ἐμμένη ἀποφασιστικώτε
ροι ἐπὶ τοῦ ζωτικοῦ τούτου ζητήματος ή
μῶν, ὁ Γραικικὸς Κλῆρος καὶ τὸ Γραικί^ν
κὸν στιχεῖον ηθελον ἔχει πλειοτέραν δό^{την}
την δικαιοσύνης διότι αὐτὰ ταῦτα πράτ^{τουσι}
καὶ ἀπολαύωσιν οἱ πρακτικοὶ ἄν
δρες· αὐτὸ τοῦτο μᾶς διδάσκει ὁ Κύριο^ς
ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν τῷ ιερῷ αὐτο^ν
Εὐαγγελίῳ, αὐτὸ τοῦτο μᾶς διετάπουσι
οἱ Ιεροὶ Ἀποστολικοὶ κανόνες, καὶ ιδίω^ς
οἱ 34 οἱ· αὐτὸ τοῦτο σκοποῦσιν καὶ οἱ διά^{φοραι}
συστάσεις παρ' ήμεῖν τοῖς ἡριούσ^σ
ξοις ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν, τῶν ἀπολαβου^{σῶν}
μίαν εἴτε πλήρη εἴτε προνομιούχο^ς
ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν· καὶ ποι ἀλ^{λοῦ},
σὲ παρακαλῶ, ἐφεδράζεται κυρίως
ἐλευθερία καὶ τὸ αὐτοκέφαλον αυτῆς τῇ^{Μεγ.} τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας ἐκείνης τῆς

έκκλησιαστικὸν ζήτημα δὲν ἀπολήγει εἰς τοῦτο; πτοίομεν λοιπὸν ἡμεῖς οἱ Βούλγαροι, ἀλλὰ πταίουσι περισσότερον οἱ κατὰ καιρὸν Οἰκουμ. Πατριάρχαι, αἱ οἱραὶ αὐτοῦ Σύνοδοι καὶ ὅλος ἐν γένει ὁ Γραικικὸς ὄρθροδόξος Κλῆρος, καὶ οἱ φιλογενεῖς λεγόμενοι λογάδες Γραικοί, οἵτινες πρὸς ἐπίτευξιν καὶ ἀπολαθὴν ὑλικῶν τινῶν καὶ προσκαίρων συμφερόντων καὶ ωφελημάτων ἐκηλίδωσαν τὸν λευκὸν χιτῶνα τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας, καὶ ὑπεστήριξαν καὶ σήμερον ἀκόμη προσπαθοῦσι μὲ τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις αὐτῶν νὰ ὑποστηρίξωσι μίαν προνομιοῦχον τάξιν καὶ ἔνθισμὸν ἐν τῷ ὄρθροδόξῳ πληρώματι τῆς Μεγ. ἐκκλησίας καὶ ιδίως μεταξὺ ἡμῶν τῶν Βουλγάρων, καὶ ἐναντίον τῶν ήθικῶν καὶ ὑλικῶν συμφερόντων ὅλων τῶν λοιπῶν ὄρθροδόξων κοινοτήτων ζητοῦσι νὰ ἐπιφυλάξωσιν ἀποκλειστικῶς μίαν ἐκκλησιαστικὴν προστασίαν, παράκαιρον καὶ προσκρούουσαν τῷ πνεύματι τοῦ σημερινοῦ αἰῶνος τῶν φώτων καὶ τῆς πρόδου, παράνομον ἐν τῷ θρησκευτικῷ ἡμῶν δόγματι, ἀντικανονικὴν ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ ἡμῶν διοργανισμῷ, ἐναντίαν τῷ πνεύματι καὶ ταῖς ἀρχαῖς τῆς Καθολικῆς καὶ ὄρθροδόξου Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας; ἀπαντες οἱ Κύριοι οὗτοι ὑπὸ τῷ πρόσχημα Συνοδικῶν τινῶν κανόνων, αὐτοκρατορικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν διατάξεων, τῶν πάντων ὑπὸ Γραικικῆς ἐμπνεύσεως ἐργασμένων, καὶ ὑπὸ Γραικῶν ἡ Γραικιζόντων μεθερμηνευμένων, δὲν κατεπάτησαν καὶ δὲν κατεδίωξαν τὰ ιερώτερα καὶ τὰ ἀγιότερα παρ' ἡμῖν πράγματα, τὸν ἔνθισμὸν, τὴν γλῶσσαν καὶ πᾶσαν διανοητικὴν καὶ ὑλικὴν ἀκόμη πρόσδον; ἡ περιμένεις νὰ σοὶ εἴπω καὶ τοῦτο, ὅτι μεχρι τῆς χθες ἀκόμη δὲν ὑπῆρχεν οὐδὲ ἡκούετο ἐν τῷ ὄρθροδόξῳ πληρώματι τῆς Μεγ. ἐκκλησίας μήτε Βούλγαρις, μητ' ἐκκλησία, μήτε σχολεῖον, μήτε Μοναστήριον, μήτε χειστιανικὴ κοινότης Βουλγαρικὴ; πάντα δὲ ταῦτα δὲν ἔθεωροῦντο καὶ δὲν ἐλέγοντο προνόμια Γραικικὰ, ἡ κατὰ τὴν γλῶσσαν, τὴν ὅποιαν μᾶς λαλῶσι σήμερον Ἐλληνικά; Ὅφ' ᾧ ἡμεῖς οἱ ἑτερόφυλοι καὶ ἑτερόγλωσσοι ὄρθροδόξοι Βούλγαροι ἔδει νὰ δεώμεθα καὶ νὰ φάλλωμεν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἡμῶν, νὰ διδασκώμεθα ἐν τοῖς σχολείοις ἡμῶν, νὰ δομιλῶμεν πρὸς τοὺς πνευματικοὺς ἡμῶν Ἱεράρχας καὶ ποιμενάρχας, καὶ τέλος τάπια δὲν ἔτοι μὲν ἕτερος καὶ μέθι

κος παντων οεν ηισ ο ωκους να μανω-
μεν νὰ διαλογίζωμεθα και νὰ σκεπτώμε-
θα εις τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν; και ταῦ-
τα πάντα διότι πολιτικαὶ τινες περιεζά-
σεις και τοπικαι μεταβολαι ἐφύτευσαν παρ'
ήμιν ἐν ἑτερογενες και ἑτερόγλωσσον στοι-
χειον, η διότι η τόπον μητρὸς ἀναλαβοῦ-
σα Μεγ. ἐκκλησία ἔπειμπε παρὰ ταῖς κοι-
νότησι και πόλεισιν ἡμῶν Γραικούς ποι-
μενάρχας; Ἄλλα τὸ μόνον παρῆγορον
δι' ἡμᾶς εἶναι ὅτι ἔχομεν σήμερον ὑπὲρ
ἡμῶν τὸ δίκαιον, καὶ ὅτι καθ' ὅλον τοῦ-
τον τὸν Ἱερὸν πόλεμον ἐπὶ τῆς Κρισσαί-
ας διαφορᾶς ἡμεῖς οἱ Φωκεῖς χωρὶς νὰ
διαρπάσωμεν τὸν ἐν Δελφοῖς ναὸν μὲ μό-
νην τὴν πρόθεσιν τοῦ ὅτι ἡτήσαμεν νὰ
καλλιεργήσωμεν μέρος τῆς Ἱερᾶς γῆς, λα-

τεδηκάσθημεν ἀλλὰ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ κα-
ταδίκῃ ἡμῶν ἐφάνημεν πάντοτε καὶ ὑπὲρ
τὸ δέον ισως ἀνεκτικοὶ τῶν πέντε παρ'
ἡμῖν ἐγκαταστάντων Γραικῶν Ἀμφικτυ-
όνων, καὶ διὰ τῆς ὑπομονεῖς καὶ ἐπιμο-
νῆς ἡμῶν, διὰ τῆς εὐθουλίας καὶ εὐθυ-
κρισίας τῶν ἡγουμένων ἡμῶν ἐφθάσαμεν
εἰς τὸ σημερινὸν σημεῖον τοῦ ζητήματος
ἡμῶν. Ἐλπισον λοιπὸν ὅτι μικρά τις ἔ-
τι ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονὴ θέλει στεφανώσει
τὸ μέγα τοῦτο καὶ δύσκολον ἔργον ἡμῶν.
Ἄν δ' ἐν τῷ πολυχρονίῳ τούτῳ διαστή-
ματι τῆς πάλης ἡμῶν μετὰ τῶν Γραικῶν
παρεξετράπη ποτὲ χαρδία τις Βουλγαρι-
κὴ, καὶ ἥλθεν εἰς λόγυσις πικρούς καὶ
λυποῦντας τὸν ἀδελφὸν καὶ ὄμοδόξον αὐ-
τοῦ Γραικὸν, αἵτιος ἦν πάλιν αὐτὸς ὁ
Γραικὸς, ὁ Πατριάρχης, καὶ ὁ Κλῆρος
αὐτοῦ, καὶ ἐν γένει αἱ πολλαὶ ἀκριτομυθίαι

δυκισισόφων τινων ἀνδραίων τοῦ Γραιγικοῦ στοιχείου διότι ἂν ἡμεῖς οἱ Βούλγαροι ἐξητήσαμεν τὴν εκκλησιαστικὴν ἡμῶν χειραφέτησιν ἀπὸ τὴν Μεγ. Ἐκκλησίαν ἡτήσαμεν μίαν δικαιοσύνην, καὶ οὐχὶ ἐξετελισμὸν ἢ ἐξασθένησεν τινὰ αὐτῆς, ἐπράξαμεν τοῦτο οὐχὶ πρὸς αὔξησιν ἢ ἀπόκτησιν δόξης ἢ ἀλλῆς τινος γηίνου τιμῆς, ἀλλὰ διότι, οὗτες καὶ ἡμεῖς ὄρθόδοξοι οὐν ἐδιωκόμενοι ἢ ἀνεγώμενοι ἐπὶ πλειοναγο-

ου κύτης τῆς Μεγ. ἐκκλησίας, ἡ
γέτο διεῖ ἣν ἡ κοινὴ Μήτηρ πάντων
καὶ διότι πιστεύομεν διεῖ ἡ σημει-
α ἐκκλησιαστικὴ ὑποδεδουλωμένη κατά-
σις τοῦ ἔθνους ἡμῶν ὑπὸ τῆς Γραικῆς
ἀποκλειστικῆς ἐκκλησιαστικῆς διοική-
σις εἴναι ἐναντία τῆς χριστιανικῆς πε-
νθεών παντὸς τοῦ ὅρθιοδόξου πληρώ-
κος, καὶ μονος ὁ Γραικικὸς Κλῆρος, ὃ
ασφαλιση εἰς εαυτὸν καὶ εἰς τὸ ἔ-
τον ὄλικά τινα καὶ πρόσκαιρα συμ-
οντα καὶ ὠφελήματα ἐκπολεύθη, καὶ
ἐπὶ τῷ πλείστον ἐπὶ ωρισμένῳ σκοπῷ
φυσικὴν καλοκαγάθιαν καὶ τὴν εἰλι-
κήν καὶ ἀδολὸν πίστιν τοῦ ἔθνους ἡμῶν
ὡς ἐν προσώπῳ τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας
εσε παντοίως τὴν ἔθνικότητα καὶ τὴν
ὑσσαν αὐτοῦ, ἀπεστέρησεν αὐτὸν ἐπὶ βα-
χοῦ ἐνοχῇ, πάσης χριστιανικῆς καὶ ἡθοῦ
οἰδασκαλίας, καὶ παρεμπόδισε ἐν ἀ-
ταῖς ταῖς ὅρθιοδόξοις κοινότησιν αὐτο-
τῶν διανοκτικὴν καὶ ὄλικήν πρόσδοσον.
Ὥμετὰ πολλῆς τῆς ἐπιτηδειότητος ἀ-
λεισεν ἀπὸ δλην σχεδὸν τὴν ἀνωτέραν
λησιαστικὴν διοίκησιν τῆς Μεγ. Ἐκκλη-
σίας πᾶσαν Βουλγαρικὴν ἵκανότητα, οὐχ
τι ἐπίστευσε ποτέ διεῖ ἡ διάκρισις τῶν
αικοτήτων ἐν ταῖς ὅρθιοδόξοις ἐκκλησίαις
κοινότησι χωρίζει ταύτας ἀπὸ τὸν ε-
στῶτα σύνδεσμον καὶ κοινωνίαν, ἡ ο-
κατώνει τοῦτο τὴν ἀξίαν τοῦ Ἑλληνι-
σμοῦ, πολὺ δὲ δλιγάτερον πιστεύει δι-
τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χωρίσματος ὃν ἡ
οἰΒούλαροι ἐπιδιώκωμεν προτιθέμεν
καταπολεμήσωμεν τὴν ὅρθιόδοξον ἐκ-
κλησίαν, ἡ νὰ καταδιώξωμεν τὸν Ἑλ-
ληνισμὸν τῶν Γραικῶν ἐκκλησιῶν, ἡ το-
κικοῦ στοιχείου χάρις τῷ Θεῷ ἡμεῖς
ὁ λαὸς ἡμῶν δὲν ἐφθάσαμεν ἀκόμη ε-
μεγάλην ταύτην οὐτωπίαν, τὴν ὁμοί-
τῆς μεγάλης ἐκείνης Γραικικῆς ιδέα-
τος οἱ Βούλγαροι διὰ τὴν ἀπλότητα τῶν
καὶ αἰσθημάτων ἡμῶν δὲν δυνάμεις
ἐθελομεν νὰ κατανοήσωμεν τὸ μεγα-
λον τῶν τοιούτων ιδεῶν, ἀγόμεθα ὑπὸ
ἀπλουστέρων μὲν ἀλλὰ δικαιοτέρων
θημάτων καὶ πράξεων, θέλομεν ὡς
δεξ τὸ παιγνιδάκι μας, θέλομεν, το-
ιόν μας, ἀπλῶς τὸν ἡμέτερον Βουλ-
γαρισμῶν ἡμεῖς δὲν ἐγνοοῦμεν κατὰ πό-
λιν ἀλάπτεται ἐκ τῆς φυσικῆς ταύτης θε-
τεως ἡμῶν ὁ Ἑλληνισμὸς τῶν ἀνα-
κτονέων τολμούμενος Γεωνῆν

ποτε τομένων πολεμαρισμῶν ή μικρῶν, η δίζει ἐκ τῆς συγγενείας ήμῶν τὸ γε ὃν μωρομολύκειον ὁ Σλαβισμός. "Αθλοῦσαν Πονσλαβισμός, ἀθλιέστερος ὅμως γηγαιοῖς Πανελλήνισμός, οἵτινες ἐπιστρέψουσι τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸ μέλλον αἰώνεις τὸν τοιοῦτον ἡμέτερον Βουλγαριδόν. Καθ' ἡμᾶς ἀμφότεροι ἀμαρτάνονται: κατ' εἶδος ἔκαστος, δὲν κερδίζει την, βιάζει τὸν δικαίον καὶ παρεμποδίζει καὶ τὴν τὴν τιθικήν καὶ ωλιχήν ἡμῶν πρόσων. 'Ιδού λοιπὸν καὶ ἔτερος ἀποχρῶν λαϊς, δι' ὃν πᾶς ἀληθῶς πατριώτης Βούλγαρος δὲν δύναται νὰ μὴ θέλῃ νὰ ἐπιθυμεῖ την Βουλγαρισμὸν αὐτοῦ· η ἀλλως νὰ μηγέται νὰ ἴδῃ τὴν λύσιν τοῦ ἐκκλησιακοῦ ἡμῶν ζητήματος.

Διὰ ταῦτα πάντα οἱ Βούλγαροι τό-
νον θὰ παύσωσιν ἀπὸ τοῦ νὰ βλέπωσι
τὴ ἀδικαιολογήτω ἐναντιότητι τῆς Με-
κλησίας τὸν ἔχθρον τῶν φυσικῶν κ-
νωνικῶν αὐτῶν δικαιωμάτων καὶ τὸ οὐ-
δες κώλυμα τῆς διανοητικῆς αὐτῶν σ-
τεύξεως καὶ τῆς κοινωνικῆς αὐτέ-
ρούδου, οτιν γ αὐτὴ ἡ Μεγ' Ἐκκλησία, κα-
νουσα πρός τὰς πολλὰς συκοφαντί-
ας καθ' ἡμῶν τῶν Βουλγάρων, καθεκε-
νη ἐκτοξευομένας καὶ ἐπομένη εἰς τη-
στολὴν καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῆς βο-
ει εἰλικρινῶς τὴν πρός τὴν πρόοδο
ἀνάπτυξιν τάσιν ἡμῶν· καὶ ἔστω β-
α αὐτῇ τε καὶ οἱ Γραικοί, διτι ἐσόμη-
τότε, ἀλλὰ τότε μόνον λόγῳ τε κ-
ρῷ ἀδελφοὶ μετ' αὐτῶν ἐν ταῖς πόλ-
, ἐν ταῖς κώμαις, ἐν τοῖς χωρίοις κ-
αὐτοῖς τοῖς οίκοις ἡμῶν.

Αν δ' εν τῇ αἰκιᾳ ημῶν αἰγανοῦ
ἡδυνάμεθα σήμερον νὰ ἔξελέγξωμε
ισσότερον καὶ σφοδρότερον ἀκόμη καὶ
τράχην καὶ Σύνοδον καὶ ἐν γένει τού
κον πρὸς ήμᾶς Γραικικὸν Κλῆρον τού
τον ἐθρέψαμεν καὶ ἐπλουτήσαμεν ἐκ τω
ῶτος τῶν προσώπων ήμῶν διὰ τὰς πο
τας, παλαιὰς τε καὶ προσφάτους ἀκό
μη. Φιλιππούπολει παραγομίας καὶ ἀξιοπ
ος πράξεις αὐτῷ ἀπέχομεν ἔχοντες δ

τοῦ μεγαλείου τῶν ἀνωτέρω χριστιανικῶν
ἰδεῶν, ἀλλὰ νὰ ἐλπίσωμεν ἀκόμη, ὅτι ἴ-
σως ἐν τῇ μικρῷ ἡμῶν ἀνεκτικότητι μία
ὑπερπλήρωσις τῶν κακῶν ἀναδείξῃ μεταξὺ^{τοῦ} Γραικικοῦ Κλήρου ἓνα Γλάστρων Πα-
τριάρχην, ὅστις ὡς πιστὸς διάδοχος τῆς ἔκ-
κλητίας καὶ συνεπῆς εἰς τὴν ἀποστολὴν
αὐτοῦ ἐπιπάσσηται τὰς χαιρούσας οὐλὰς
τῆς ποτὲ καὶ πράγματι Μεγ. Ἐκκλησίας,
καὶ δικαιώσῃ τὰς νομιμωτέρας τῶν εὐχῶν
ἐνὸς ὀλοκλήρου ὁρθοδόξου ἔθνους, τοσοῦ-
τον καιρίως καταπληγωθέντος ἐν τοῖς ἀ-
γιοτέροις αἰσθήμασι, καὶ ταῖς ιερωτέραις
ἐπιθυμίαις αὐτοῦ.

Τέλος πάντων τὸ μόνον, ὅπερ δυνάμε-
θα ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀμφότεροι, εἶναι νὰ
ἐπευχηθῶμεν καὶ οἱ δύω ὅμοι πρὸς τὸν
ἄγιον Ηεὸν, ἵνα τὸ Πανάγιον καὶ πανάγι-
θον αὐτοῦ Πνεῦμα φωτίσῃ καὶ συνετίσῃ τὴν
καρδίαν καὶ τὸν νοῦν τῆς Α.Θ. Παναγιό-
τητος, καὶ τῆς ἀγίας καὶ ιερᾶς αὐτοῦ Συ-
νόδου, νῦν εὐχεῖσθαι (;) ιδύνουσαν τὴν Μεγ.
ἐκκλησίαν, ὅπως μὴ παρακλύσωσι καὶ
τὴν τελευταίαν ἀπόπειραν ἡμῶν τῶν Βουλ-
γάρων, γενομένην παρὰ τῇ Σ. Κυβερνή-
σει, καὶ διευκολύνουσαν μεγάλως τὴν λύ-
σιν τοῦ ζητήματος ἡμῶν διέστι πᾶσα προ-
σπάθεια, ἡ λοξὸν τι διάβημα αὐτῶν οπως
ἀποτύχῃ τὸ ἔργον θέλει φέρει εἰς ἀπόγγω-
σιν ὀλόκληρον τὸ Βουλγαρικὸν ἔθνος, καὶ
ἡ εὐθύνη τότε ἄστεται θεοβαίως ἐπὶ τῆς Μεγ.
ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Варна 24 марта 1868.

Имахъ врѣме да обходіхъ тойзи градъ да го разгледамъ добрѣ и да распытамъ подробно за едно и друго. Лѣжа е всичко шо пишаше *Неологосъ* за Варнѣ. Свѣдѣніята му не само че сѫ прѣкалены като всичко грѣцко, но сѫ съвършенно лѣжовни и безосновни.

Мѣстнѣти жители на Варнѣ сѫ всичко друго, само гърци не сѫ, и въма и да станѣтъ. Твърдѣ малко сѫ успѣли до сега всичъ усилия на гърциѣ владѣщи и на пришелциѣ Елаени за да ги погърчатъ. По старанието на гръцко-духовнѣтѣ пропагандѣ въ Варнѣ отъ незапамѧтни години има гръцки училища, въ които отъ ивѣдкото години на самъ за по-успѣшни прозелитизъмъ въ гръцизъмъ довождатъ и учители и учителки чакъ отъ Атина; но всичко що сѫ сполучили до днесъ е било да погърчатъ наклоненътъ къмъ духовно образование Българи прѣселенци отъ околните села, а то врѣзъжителитѣ които слѣдъ прѣселеніето на други-тѣ подиръ Русия на 1828 съставлялъ по-глационо население на тойзи градъ и ся казуватъ Гагаузи, тѣ не сѫ вѣзимали почти никакво виданіе.

Гагаузътъ (християни татары) говорятъ е-
динъ грубъ турски языкъ и ся отличаватъ
като человѣци почти подудиви, буйни, жесто-
ни развратни и прѣдалени на піашство. Тѣ пи-
то въ черквѫ ходятъ, пито дѣцата си въ у-
чилище даватъ и тѣзи даже които сѫ ходили
и ходятъ въ гръцкыте училища толкози сѫ тѣ-
пти щото нищо не научаватъ по гръцки и ос-
таватъ си съ турскиятъ языкъ. За послѣднѣкъ
само дѣвическыте гръцки училища сѫ подѣй-
ствували надъ мѣжнайтъ полъ, но и то твърдѣ
слабо. Таквозъ е даже прѣобладанието на гру-
бостта, на буйството и на развратността на
гагаузството щото има отражение и на самы-
тѣ гърци пришелци и погърченци Българи. Гръкъ
или погърченъ българинъ роденъ и порасъл въ
Варна не може да не е заразенъ отъ поро-
ци; исключение съставлятъ новопришелци тѣ
Гърци и Българи въ раждѣтѣ на които е имѣ-

стната търговия. Туземцът Гагаузи осъвънъ и колцина прости бакалы другът съ повече лозари и оливъхати на работи и само плодовитата на грозните земѣ въ околността на градът ги поддържал и въ това имъ занятие. Лозата имъ давала много и хубаво вино, но тѣ въобще правили го по грозлоберъ гроши окажа, а послѣ все по кръчмът го пиятъ два гр. и сто пари и то половината вода. Ако имъ забѣгнаши на това, тѣ казуватъ че на кръчмата било по-сладко, а още и жениятъ така го не злоупотребявали. Винопийството и буйствованіята въ пиянството съ толкозъ общы между гагаузытъ въ тойзи градъ щото съ становища ищо обыкновено и беззазорно; тѣ що за пристрѣбъ има и казуватъ че една гагаузска ходила даже на владыката да напусне мажж съ Българинъ ищкой отъ селата, защото не го видѣла като другът мажж, да си поканение и той никога, да направи кефъ и да подудува като мажж. Тойзи гнусенъ порокъ взадѣвъ даже и между по-горнѣтъ разрядъ отъ туземцъти жители. Тѣ рѣдко ходатъ въ черкви, и когато идватъ носятъ въ джобъ или въ поясъ мезето си суджукъ или пастрма, а че като си по прѣкръстигъ на-дѣвъ на-трѣ въ черква тръгватъ тогазъ отъ кръчмъ на кръчмъ отъ единътъ край на градът до други, та ходятъ цѣлъ денъ и прѣзъ нощта, та пиятъ и буйствуващи. Таквазъ етока съ благороднѣтъ вариенски Единица на Часослѣдъ.

Коккото за пришлаци търговци Елини
около десетина къщи що сѫ, нѣма що да ка-

види ни училища ни друго нѣкое обществено заведение. И днесъ още тѣ сѫ повечето прѣстоителѣ и настоителѣ на учебните имѣ заведенія. Но на послѣднѣк и тѣ сѫ отчаяни отъ ткашнитѣ гагаузи поради неспособността на младѣтѣ и изездничеството на старѣтѣ, защото тѣ, т. е. страннитѣ извѣти събиратъ и даватъ за поддѣржаніе на училищата, а гърчолѣющи сѧ гагаузы що докончатъ изядатъ. За това и вѣншнитѣ грцы сѫ сѧ отрекли вече за сега да имѣ помагатъ, и отъ това що даватъ и събиратъ днесъ състанили сѫ особени касси които сѫ отредили за вѣзобновеніе на единъ отъ Варненскитѣ мѣстности. И тѣй днесъ за днесъ грцы сѫ училища въ Варна сѫ почти на разстроеніе, дѣцата на тѣзи които са гърчолѣющи трѣба да плащатъ единъ опрѣдѣленъ данъ при постѣпнаго имѣ въ училището. За това по-бѣднитѣ гы и непрощатъ. Освѣнъ това тѣ имѣтъ общи разноски за училищата, но момичетата плащатъ на мѣсецъ и зимѣ всяки сутрини носятъ подъ мысъ по едно дѣрво, както бѣше едно врѣме въ нашитѣ училища.

Днесъ още при отдѣлението на вѣншнитѣ грцы, тѣрдѣ сѫ въ разстроило и положеніето на ткашнитѣ грцикъ владыка. Съ прѣстоѧваніето и помаганіето на вѣншнитѣ грцы варненци едва можахи за първата година да платятъ 60,000 гр. на гъркъти си владыка, и то съ надежда че по врѣме ще приклонятъ бѣлгаритѣ отъ спархѣтѣ да плащатъ, но като бѣлгаритѣ останахи непрѣклони, гагаузите, неологосовѣтѣ гърци-салви, като имѣ запасъ, на дѣлъ по 12 гр. годишници за владыкѣтѣ да платятъ отрекоха си и тѣ съ извиняваніе че происходихи отъ Бѣлгарски жили и не даватъ. И тѣй днесъ като вѣншнитѣ грцы не помагатъ, мѣстнитѣ гагаузи не даватъ и Бѣлгаритѣ го непрѣпознаватъ, гъркъти владыка се дошелъ до такъози бѣдно състояніе що си се исподали всички фенерски салгатанти съ които бѣ дошелъ да са коридица въ Варна. Прѣдъ монти очи са продаде завчера киляската му....

(слѣдн.).
Мѣдникаровъ.

Наше село 16 Априлъ 1868

Слѣдъ първото и послѣдното си писмо изъ Варна не ми приѣгахи да Ви пишѫ по-на-прѣдъ освѣнъ днесъ. Пѣтуваніе, утрудненіе, побуливаніе, частни мои работи мя отстранява съ исполненіе на задѣлъжното ми да Ви пишѫ. Но лакъ ще ви ся похвала че не съмъ останахъ назадъ отъ присматриваніята и забѣлѣжваніята въ ижтуваніето.

Споредъ както ми пади пѣтътъ азъ обходихъ безъ малко половината на Дунавския Ви-лаеътъ, срѣшихъ си съ разни человѣци отъ разни степени, отъ разни вѣри и народности, много чухъ а и доста самъ видѣхъ, тѣй що доволно материалъ имамъ за дописки, но по съмъ свободенъ отъ собственнистъ си занятія въ обработваніята му за обнародуваніе. За това като оставямъ за по послѣ и наредъ да Ви съобщавамъ подробното отъ забѣлѣжваніята си, сега оглътвясно ще кажъ че състояніето на жителитѣ отъ Дунавския велаетъ е далечъ май отъ да е такъози които да благодаши истиннитѣ прѣатели на дѣржавѣтѣ и ис-крепиши желатели на благоѣстъянието на на-селеніета.

При видѣтъ на това състояніе никой вѣренъ подданикъ и истиненъ любителъ на общото отечество неможе безъ да подпадне подъ тежките грѣхъ на прѣатель на отечеството да замѣчай скърбнитѣ и горчивъ истинъ че положеніето на мѣстното е отъ незавиднитѣ. Жалѣтъ и повърхносто като говорѣкъ сега трѣба да забѣлѣжъ новытѣ наредби и постановленія въ Ви-лаеътското правленіе, като не сѫ моги да истребяте първите злуопотрѣбенія на произвола, направили сѫ това дѣло да родятъ иконы извори на злоупотрѣбенія, които притурени на първите правятъ състояніето на населеніята и по-теготно и по-злочесто. И съ вѣденіетъ прѣобразованія безправничество и угийтеніето като че все повече и повече прораснува и ся угодъмъ.

Но прѣобразованіята, новытѣ наредби и по-становленія ли сѫ причини на това? ще питаѣтъ. Не, ще кажъ. А сеще по малко може да отдала това вѣкъ на дѣржавнитѣ законы, на волѣтѣ и на желаніето на Правителството и на высшата правителственни чиновници. Всичкото зло лежи въ неученіето, неспособността още и въ развратността на инициатори чиновничество, които че умѣе да цѣни званието си и тѣрдѣ малко или съвѣсъ не разбира посланіето си; — лежи още въ пена-ситнитѣ алчностъ на лакомитѣ користолюбци, ласкатели които на всичкѣ сѫ обрадили и ся увиватъ около това тѣло за да могатъ колкото по-погудно толко да грабятъ и угийтвяватъ масажъ на населеніето.

Масата на населеніето лишила изобщо отъ народообщественни, а частно пакъ и отъ религіозни права, осъдена е на страданіе и мъчаніе. Страхътъ отъ меџитъ кожа хърънена прѣдъ неѣтъ отъ лакъ на съмъ подъ име бунтъ и бунтовни мысли е сковалъ честностъ на едни и отвѣдъкъ вниманіето на други, дали се на именованитѣ користолюбци най-широк простор на произволъ за угийтеніе.

Тѣзи мои думы може да ся видятъ на вѣкъ и съмъ и прѣдѣзливи но тѣ не простичатъ освѣнъ отъ искренни прѣданіи къ инте-ресътѣ на дѣржавѣтѣ. При това азъ ся не стесняватъ да гы искашъ защото не е да гы съмъ чулъ но съ очитѣ си гы и видѣхъ и ви-

народа на който принадлежъ азъ като Бѣлгаринъ, но вѣобще до масажъ на населеніето въ които ся счита и османскитѣ народъ, положеніето на който е непрѣложно съ това съжителнитѣ му Бѣлгарски. . . .

Като оставямъ за когато ми дойде врѣмето и рѣль да ви съобщъ печалигъ фактове и подробности на днесшиятѣ ми повърхностни забѣлѣжванія, азъ ви съобщавамъ днесъ редовното писмо на подробнитѣ си пѣтни записки.

— Конституционнелъ каза: Единъ вѣстникъ извѣстява че сношеніята мѣжду Данія и Пруссия ся скасахъ.

Единъ други вѣстникъ извѣстява че Франция проводила за този прѣдѣтъ единъ потъжъ Берлинъ.

Единъ трети вѣстникъ говори за пристигваніето въ Парижъ на военниятѣ дански министъ, и за единъ разговоръ които имали съ Г. де Мутіе.

Единъ читвърти, на конецъ, каза че Гарibalди тръгналъ отъ Капреръ за да иде въ Неаполъ.

Е добре! сношеніята мѣжду Данія и Пруссия не сѫ никакъ скасаны.

Никоя нота не ся се проваждала отъ Франция въ Берлинъ.

Военниятѣ дански министъ не се ималъ никакъ разговоръ съ Г. де Мутіе.

Гарibalди е още въ Капреръ.

Една частна депеша извѣстява конечното избираніе, въ камаржъ на атинските депутати, на главнитѣ първенци на оппозиціята Г. Г. Ломбардостъ, Гриавасъ и Комумуросъ.

Царскитѣ прускии кнезъ оставилъ Берлинъ за да отиде въ Мюнхенъ и отъ тамъ въ Туринъ.

Гелеграфическата депеша испроводена въ сѫщото врѣме отъ Флоренций и Неаполъ, на 19 априлъ оправдрава коренно слухът които бѣше ся распръсналъ за тръгваніето на Гарibalди за Неаполъ. Гарibalди не е още оставилъ островъ Капреръ.

Нѣкакви смущенія бѣзъ важност ся случили въ Болонія. Това вънчене дало мѣсто въ камаржъ на италианските депутати на единъ интерпелаций (пътнаніе) отъ страна на депутатнитѣ Ренниоли.

— Пишѫтъ отъ Виенна до Пресъ:

Скоро пакъ ще видимъ тукъ изново Г.-въ Ристичъ, сърбскъ лже-министръ, които ходи съ мясиѣ въ Чернъ-Горѣ, гдѣто не успѣлъ въ друго освѣнъ да забѣрка кояцитъ мѣжду тѣзи страни и сърбското княжество.

Г. Ристичъ ще иде въ Берлинъ и въ Парижъ, като мине прѣзъ Виенна, гдѣто ще ся вѣрно пакъ за да отиде въ Бѣлградъ.

— Ако и да сѫ Сърбите обикновено малко съобщителни, слухъ ся раздава въ Бѣлградъ че Г. Ристичъ ще ся опыта единъ постѣдъ пѣтъ (усилѣ което прѣдварително прѣдказватъ за излишно) що Франция и Пруссия да изѣйтствуватъ що управлението на Бѣлгарии, Босна и Херцеговина да ся даде на сърбското правителство, което, споредъ израженіето на князъ Михаилъ, дава всяки денъ свидѣтельства за високата административна способностъ.

Разумѣва ся че сърбското правителство иска това подъ владичествуваніето на Портът, владичествуваніе отъ които сърбското правителство не ще никога да помисли да избѣгне ако му дадѣтъ това което то желатъ. Въ случаи на отказваніе, Сърбия като земе въ внимание скърбнитѣ плачове на братята си Босненци и Бѣлгари, ще обяви войнъ на Турций. Всичко е готово за това приключението. Бѣлградскътъ официалниятѣ вѣстникъ приготвя вече духоветѣ, като обнародва че Турци събирамъ врѣхъ границите на княжеството повече войски отъ цоклото не трѣба, за да заваде на Сърбия правдни страхове за исклѣжъ бѣзпеченостъ и спазишието на независимостта.

— Прочитатъ въ Куррие д' Ориенъ:

Нѣма въ Турций населеніе по-трудолюбиво, по-тихо и по-прѣдънно на правителството отъ цоклото бѣлгарско населеніе. Нито пристененіето на гръцкото духовенство, нито постояннитѣ старанія на руските апостоли не можихи да поклатятъ вѣрността му. Естествено ще е процесъ шо В. Порта да защищава и въздушава искъмъ на бѣлгарско-рускии комитетъ, които ся назирахъ въ Болградъ, и за които си говоряше прѣзъ денъ си кореспондентънието имъ отъ Исаакъ, тръгнали за Сърбия съ седемъ воентири.

Други руски апостоли вѣзли въ Бѣлградъ чрезъ Исаакъ. Мюдюринъ на този градъ не показва никаква бдителностъ.

— Прочитатъ въ Куррие д' Ориенъ:

Нѣма въ Турций населеніе по-трудолюбиво, по-тихо и по-прѣдънно на правителството отъ цоклото бѣлгарско населеніе. Нито пристененіето на гръцкото духовенство, нито постояннитѣ старанія на руските апостоли не можихи да поклатятъ вѣрността му. Естествено ще е процесъ шо В. Порта да защищава и въздушава искъмъ на бѣлгарско-рускии комитетъ, които ся назирахъ въ Болградъ, и за които си говоряше прѣзъ денъ си кореспондентънието имъ отъ Исаакъ, тръгнали за Сърбия съ седемъ воентири.

— Тѣзи размѣшленія ни сѫ внушиени отъ слѣдующите рѣдове които ни отправятъ отъ Русчукъ:

— Прѣдъ пѣкълко мѣсечиа, докторъ Мирковичъ ся напишина за лѣкаръ въ градъти и. Бѣлградъ ся възблагодарихъ много че тѣзи службъ ся вѣвѣри на единъ отъ тѣхнитѣ същественности. Но тѣхната радостъ не бѣше за много врѣме. Хартитъ (позволителни писма и пр.) които ся отнасятъ до напишина на докторъ Мирковичъ ся проводихъ въ Русчукъ; и той самъ дойде; но като пристигна той ся напиши замѣстенъ отъ единъ гръцки лѣкаръ. Това дѣло произвѣде врѣхъ Бѣлградъ ся едно досадно впечатление, толкова повече че удоволиши пѣтъ на гръцки лѣкаръ, спротивъ желаніето на жителитѣ, които не щажатъ да си налагатъ тѣзи излишности на разноски.

Бѣлгаритѣ иматъ право за дѣло гы докачи-хъ съ това нечаянно напишинае направено въ врѣдъ на единъ отъ тѣхнитѣ същественности, съ когото ся обходихъ съвѣсъ неучтиво: това имъ ся види че искатъ да гы дрѣжатъ въ единъ стъпенъ на изостъ съ други-тѣ христиани, които обаче сѫ много по-мало-численни отъ тѣхъ.

Нито обычай да вѣрвамъ че размѣненіето на които ся касае е слѣдствието на единъ недо-разумѣніе, и че докторъ Мирковичъ ще прѣеме единъ равноцѣненъ постъ съ този които му ся отъ толкова неправедно и толкова неуважително.

Колкото и да ни е слабъ гласъ.

нужда за едно сѫдебно прѣобразованіе. Отдаването на правдатѣ, особенно въ провинции, става по единъ начинъ толкова недостаточенъ що голямо число злочиници съ запрѣти безъ законни причини; други пакъ ся налагатъ съ единъ съблазнителна ненаказанность; други на конецъ стоятъ цѣли години подъ ключовете бѣзъ да можатъ да ся сподобятъ за да си сѫдятъ.

Писмото за което помянжъ по-горѣ приведе за този прѣдѣтъ три примѣра:

1-о Единъ мюслюманинъ ся нападналъ отъ други пѣтъ, прѣдъ 7 или 8 години. Нападателите ги отгорѣ му и го наранили, а нападанието убилъ единъ отъ нападателите. И за тѣзи постѣпенки на нападанието има да ся занема този постъ!

2-о Прѣдъ 3 или 4 мѣсяци ся нападрало съ пѣтъ единъ убить мюслюманинъ при три четири села близни до Битоля. За това убийство, сѫдиящето повѣкало съ блюзъ и трите села, че гы натикало въ тѣнициетѣ; единъ по единъ ги испытава, но като не могатъ нищо да испыга отъ тѣхъ, пустнало гы всичките; ето, каза писмото, единъ извѣнѣрецъ начинъ за сѫденіе!

3-о Единъ куруджей ся заканилъ на единъ христианинъ и го заплашилъ да му изиграсъ една лошка роля: всичките хора знаѣли това. Единъ денъ напишили христианинътъ убитъ: главата му (телътъ) му била смазана; и родителите на убитътъ вѣдъли куруджия като извѣршвалъ убийството си. Процесъ мѣстнитъ власти пристигналъ на гѣтътъ градъ ся азършило убийството, разгѣзватъ трупътъ на убитътъ и обявяватъ че съмътъ му била причинена отъ дамла (апоплексия)!

— Куррие д' Ориенъ извѣстява че единъ руски инженеръ и мѣстнитъ на куруджия ся извѣстява че единъ христианинъ съ заплашилъ да му изиграсъ една лошка роля: всичките хора знаѣли това. Единъ денъ напишили христианинътъ убитъ: главата му (телътъ) му била смазана; и родителите на убитътъ вѣдъли куруджия като извѣршвалъ убийството си. Процесъ мѣстнитъ власти пристигналъ на гѣтътъ градъ ся азършило убийството, разгѣзватъ трупътъ на убитътъ и обявяватъ че съмътъ му била причинена отъ дамла (апоплексия)!

— Капитаннитъ Клипдеръ оставилъ Тулчъ на 25 Априлъ за да иде въ Одесъ и постъ въ Никозаевъ.

— Пишѫтъ на сѫдѣтъ листъ отъ бессарабските граници: "Двамата главатари на бѣлгарско-рускии комитетъ, които ся назирахъ въ Болградъ, и за които си състоѧтъ отъ 28 Турци, 5 Арменци, 4 Грцы, 2 Евреи, 1 Маронитъ, 1 Бѣлгаринъ (Иванчо ефенди, Руслане). Наименовани ся членов